

Trénink je rozhovor

František Šusta
www.treninkjerozhovor.cz

Trénink je rozhovor

Z jakých slov se „tréninkový rozhovor“ skládá?
A jaké tedy budou dnešní kapitoly?

CHCE PRÁCE (zvíře)
↓
PODNĚT (člověk)
↓
CHOVÁNÍ (zvíře)
↓
BRIDGE (člověk)
↓
ODMĚNA (dává člověk využije zvíře)

Je čas na hru!

Pozitivní posílování (R+)
živočich chce něco získat,
a proto provádí chování

Negativní posílování (R-)
živočich se chce něčeho zbavit,
a proto provádí chování

**Obojí zvyšuje pravděpodobnost,
že se chování bude opakovat.**

Pozitivní trest (P+)
něco, co živočich nechce,
do prostředí přidáváme

Negativní trest (P-)
něco, co živočich chce,
z prostředí odstraňujeme
**Obojí snižuje pravděpodobnost,
že se chování bude opakovat.**

...ale moc to nefunguje. Proč?
Vedlejší efekty trestů a negativního posílení?

Dokážeme se vyhnout trestům?

Nevědomé tresty - řada metod je v sobě má a mohou demotivovat zvíře, aniž bychom si je uvědomili.

Klasický příklad - luring, čili navádění za pamlskem

Str. 25

Posílení/tresty

	Zvyšujeme četnost chování	Snižujeme četnost chování
Něco přidáváme (+)	R+	P+
Něco ubíráme (-)	R-	P-

Je čas na hru!

Pozitivní není hodný a negativní není zlý! Pozitivní je prostě jen + a negativní je - !!!!!

Pojďme společně doplnit:

Sekundární reinforcer -

To, co si živočich spojí s primárním reinforcérem, či s jiným, již osvojeným, sekundárním reinforcérem.

Primární reinforcer -

Usilovat o něj, je živočichovi přirozeně dáno.

KTERÝ Z NÁSLEDUJÍCÍCH REINFORCERŮ JE PRIMÁRNÍ A KTERÝ JE SEKUNDÁRNÍ?

Potrava

Pochvala

Vhodná vzdálenost od zdroje teploty

KONTROLA

Miska

Motivační triky - diferencované odměny, jackpoty

Pozor, na jackpot nemusí být vždy vhodná chvíle

Primární reinforcer kontroly

Kontrola, resp. možnost ovlivnit své okolí a tím i svůj osud, je jedním ze hlavních primárních reinforcérů a důležitou motivací. Je obsažená skoro ve všem chování. Právě na tuto motivaci se ale nejlépe zapomíná.

Můj názor - kontrola je na prvním místě před potravou. Mám-li motivovat zvíře pamlsky, musí mít nejprve vyřešenou kontrolu.

Liška s novou dobrovolnicí cvičí stejný cvik ve stejný den ve třech různých prostředích

Proč je v chování takový rozdíl?

Pravidelný rozvrh

Za úspěch přijde odměna, navíc stejná a stejně velká

Dává zvířeti jistotu - díky tomu je klidnější

Dává zvířeti „až moc velkou jistotu“ - předem ví, co si vydělá. Co když mu to dnes nestojí za to?

Při neúspěchu se zvíře snadněji odradí, nebo jde i do agrese

Naučené chování při pauze rychleji vyprchá

Není přirozený - v přírodě se téměř nevyskytuje

Nepřavidelný rozvrh

Odměna přichází nepřavidelně (ale **NE NAHODILE**)

Zvířeti dává menší jistotu - určitá nervozita

Vede k většímu úsilí - nikdy neví, co dostane a tak to radši zkusí

Neúspěch zvíře tak snadno neodradí

Naučené chování pomaleji „vyprchá“

Existuje řada příkladů v přírodě

Kapitola 2 - Bridge

Bridge je v podstatě sekundární reinforcer, který má v sobě i důležitou informaci pro zvíře...

Jaké tři informace bridge obsahuje?

Dostaneš odměnu...

...protože jsi udělal úspěšné chování...

...a dál už nemusíš pokračovat

Není snadné udělat funkční bridge!

Není pouze terminant bridge

keep going bridge (pokračuj, pokračuj...),
no reward marker (snažíš se hezky, ale děláš to špatně...)

Kde je hranice mezi „keep going bridgem“ pobízením a obvyčejnou hrou?

Habituaace

Sensitizace

Učení vhladem

Učení nápodobou

PODMIŇOVÁNÍ
klasické (pavlovovské)/operantní

Kapitola 3 - Chování

Chování živočicha po celý život vzniká (posiluje se) a zaniká (potlačuje se).

Rozlišujeme několik různých kategorií učení, z nichž ne všechny lze v tréninku využít.

Habituaace...

...sensitizace...

Klasické podmiňování bylo po dlouhou dobu hlavním způsobem tréninku zvířat. V moderním tréninku zvířat se však obvykle jedná o operantní posilování.

Pojďme společně doplnit:

Výhody klasického podmiňování

Výhody operantního podmiňování

NEvýhody klasického podmiňování

NEvýhody operantního podmiňování

Jak vytvořit chování operantní cestou, R+?

1. Zachycení (capturing)/ 2. Tvarování (shaping)

Ad. 1 - zachytí existující přirozené chování a podporuje ho.

Ad. 2 - postupnými kroky rozvíjí úroveň chování do míry, kterou chceme

Obvykle nezvyšuje úroveň jeho provedení

Vhodný pro nácvik složitějších a ne zcela přirozených chování

Hodí se pro přirozené druhy chování

OBA PRINCIPY LZE SPOJIT

Zachytit přirozené chování a dále ho formovat

Pravidla shapingu

- Malé kroky - zvíře musí mít šanci na úspěch
- Trénujeme vždy jen JEDNO KRITÉRIUM, nikdy dvě naráz
- Při zavedení nového kritéria do tréninku se „vykašleme“ na staré kritérium (zvíře si brzy vzpomene)
- Buďte vždy o krok před zvířetem - dobrý plán, nezastavovat se
- Neměňte „trenéra“ uprostřed výuky
- Když jedna metoda nefunguje, zkus jinou
- Nepřerušujte lekci bezdůvodně - zvíře to chápe jako trest
- Při zhoršení chování přezkoumej dosavadní proces shapingu - význam záznamů.
- Skonči, dokud je to dobré - viz. princip větší snahy u zvířete než u člověka.

ČAS NA HRU!

Behavior momentum – naladění chování

Vždy je dobré mít v zásobě chování, které zvíře bez problémů zvládá. Toto chování se mu stane „záchranným“ kruhem, jistotou ve chvílích, kdy něčemu nerozumí nebo je úkol před ním obtížný. Zlepšuje také jeho motivaci tím, že díky němu nasbírá zvíře hodně úspěchů.

Toto chování nemusí sloužit jen „na rozpumpování“, ale i ke koncentraci, zbavení se stresu atd....

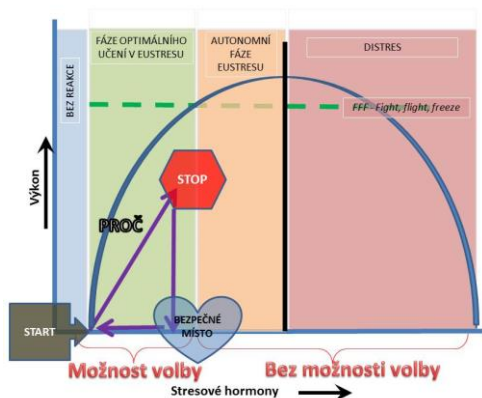
Brego a Eva, str. 70

Přeskokové chování – informace pro trenéra, že „něco není v pořádku“

Vzniká tam, kde zvíře je pod tlakem dvou protichůdných motivací. Nelze vyhovět oběma, tak se vydá třetí cestou..

Znáte jindy? Může je zvíře „zneužívat“? Jak to vyřešit?

NIC je velmi obtížný koncept. Snazší je NULOVÁ VARIANTA

Ajska a Veronika, str. 182

Ne každý podnět je nutně povel a ne každý jde od člověka ke zvířeti

První krok pro zvíře

Může jít o stejný cvik, jako „nulová varianta“, jen v kontextu „já chci práci“.

CO ŘÍCI ZÁVĚREM?

Že trénink je vždy záležitostí dvou a nejen psi mají tendenci „poslouchat, co se jim řekne“!

Milgramův experiment – smutná realita o nás samých